

რეკვიზიტები
2 4269

მოთხოვნა ჰვათახევის მონასტერისა შინა

წამოაშობთა მოწამეთა-თვის

896. 31/12 02

რ. 29. 760
3

ბაგრატ მეექვსეს-ზე, ნათესავით დავითიან ბაგრატი-
განისა, მის წულისა გიორგი ქოთისისა ბრწეინკალედ ზედ
წოდებულისა, რომელიცა მონარხოებით მართვიდა ყოველ-
სა ივერიასა, ესე იგი: აფსაზეთსა, და საქართველოსა
(რომელიცა ბაგრატ დიდად ზედ წოდებულ ქუა საქემქანს),
დროსა ამის მეფობისასა გამოჩნდა დემურ ანუ თემურ
ვინმე მცირეთა ბეგთაგანი—სამარყანდელი ნათესავით თურ-
ქი. შეპყრები მხედრობისა დიდისა და გამხედრებული იწ-
დად, ჩინიად, სპარსეთად, ხალთად, ერმონიად და ვიდრე
შრობონტომდე, ვინლა განმაგრძელებელი მხედრობისა და
დამმორჩილებელი თვისად. ესე თემურ იუო ფრიად მტკი-
ცუ თათარი თვისსა ქსჯულსა ზედა და შედგომილი მოძღვ-
რისა თვისისა მასმადისა და მდევნელი ქრისტიანეთა, რომ-
ელიცა ცოდავითა ჩვენითა ექვს გზისა შემოვიდა ქართლსა
შინა და ექვს გზისკე მასვილითა მიიღო გვეძია საქარ-

თველმან; და ამასთან ზოსრება მამულთა, დაქვევა კავლე-
სიათა და შენებულებათა, დაწვა ქალაქთა და სოფლებთა,
დატყვებდა მამრთა და მდედრთა და მოწვევტა მოხუცთა
და მღვდელთა, კერ განაძღობდა ბილწსა სულსა მისსა:
სოლო უკანასკნელ დასრულდა ომი თურქთა ქართველთა-
მი ამით, ოდესცა თურქთა იხილეს, რომელ შემდგომ მრავ-
ლისა ომისა მამაცი სწიი ქართველთა იფრიდ დასუსტდა:
რადგანაც მრავალნი დაიხრცნეს, განწყვეს მათ მხედრობა
ნი თვისნი რაოდენიმე გუნდ-გუნდად და უბრძანეს ოხრე-
ბად ქართლისა და ეს სასუდვე კახეთისადაც, ზედ წარავლი-
ნა დემურმან მხედრობითა დიდითა მხედართა მთავარი
ყარაღალთი თურქისტანელი, სოლო ქართლსა ზედან ყა-
ზან სულთანნი—მხედართ მთავარი ვიღათელი და უბრძანა
უწყალოდ ჰრბევა და სოცვაი ქართველთა და კახთა, სო-
ლო თვით უკუნ იქცა დემურ-ლანგ (ეს იგი დემურ კოჭ-
ლი) ტფილისად და მისრულმან მცხეთად აღაოხრა ყოვე-
ლივე შენებულებაი და მოსწვნა ცეცხლითა წაღატნა სამე-
ფოანი და დედა კვლესია მცხეთისა დასწვა ცეცხლითა და
ვიდრე საფუძვლამდე დარღვეულ ყოა; მისრულმან ტფი-
ლისსადაც მისცა ეს გვარი ვნებაი, ჩისანისა და კალასისა
სრულიად შემუსრა ციხენი და შენებულებაანი და მოს-
წვეიტნეს, ვისცა იხილაკდენ ქრისტიანეთა, და აქცევდენ
მონასტრებთა და კვლესიებთა: წასრულთა მათ მხედართ
მთავართა მოკლეს სრულიად ადგილნი საქართველოსანი
და მოსწვევტდენ მრავალთა მღვდელთა, მონაზონთა, დი-

განთა, მოსურებულთა და სხვათა განთა, აქვეყნენ მონას-
ტერთა და ეკლესიებთა და სწავლებენ შენებულებათა ვი-
თარცა ქართლსა შინა, ეგრეთვე განთესა. სოლო ყრმათა
და ჭაბუკთა ქალ-განთა ტყვედ ქოთადიან და აქნდათ
ამასთან ბრძანებაი მთავართა მათ, რათა ქართული წიგნი-
ბი ეკლესიათანი და სხვანი რაოდენ შესაძლებელ იყოს
სულთ გდებად, მეცადინე იყვნენ მათ, რამეთუ ვნება სრუ-
ლიად სამღვთოისა წერილთა აღსოცა და ამ ღონითა მი-
ცუვად ქართველთა მასმადიანად. უკანასკნელ ოსრებისა ამის-
გან უკუნ-ქცულ მხედრობაი დემურისა მოიწივნეს ადგილსა
გაღმა მხარესა; მასლობელ კავითისა და ქსტესს, რამელ
მონასტერსა შინა წმიდისა ღვთის მშობელისასა ქვაბთა-
სკვად წოდებულსა, არიან მრავალნი უკვე ეონი შეკრებულ
სოფლებთაგან და მონაზონნიცა მრავალ. მსძენელნი მხედ-
რობანი დემურისანი, მივიდნენ მონასტერსა მას შინა და
ყედა დასსმითა აღეს მონასტერი იგი, წარმოსტყვენეს
მრავალნი და აღივსნეს აღაფითა დიდითა, ვინაიდგან მდი-
დარ იყო მონასტერი იგი და განიტანეს მრავალნი საუნ-
ჯენი და სასმარნი უკვე ჭურჭელნი ეკლესიისანი და ტყვე
ქვენეს სრულიად მუნ მცხოვრებაი მონაზონნი და მასრნეს
მასკილითა უძღურსნი და გლასკანი, ვინაიდგან მრავალნი
იყვნეს მუნ შესიზნულ, ოდეს მოიცალეს სოცვისაგან და
დარბუვისა, შემოჭრიბეს უღმრთოთა მათ მხედრობათა მონ-
აზონნი ეოველნი და შეისხეს საჯღერნი (ესე იგი ექვან-

ნი) უოკელთავე და აწვიეს როგვად და ამით განკიცხულ ჰქვეს, უშვერად იცინოდეს და განსტყუბოდეს.

და შერძე მთავარან მან მხედართმან ბრძანა: თვის-
თანა მოჴგანებად უოკელნი იგი მოხაზონნი და სსკანი
კრებულთა მსახურნი და ერის-კაცთაგანიცა მრავალნი, და
ცხად ჰყო მან ბრძანებაი დეჴურისა:

ვითარმედ უოკელთა მამათა ანუ უარ ჰყო ქრის-
ტი, და ანუ შეკრულნი შეგიყვანეთ შინაგან კაკლესიისა
თქვენისა, და ვჭქშიეთ მოსვინვა შეშისა კმანი და დაწვნიეთ
მას სანა. რომელნიცა უღმრთოსა მახმადსა ზედან მიუცუ-
ბელნი ესიტყუებოდინ, გამგონთა ამის სიტყვისათა ღვთი-
სა განთა ჰქვეს მათ: „ჩვენ უკვე სელთა შინა თქვენთა
მიცემულვართ ცოდვითა ჩვენითა, და რაიცა გეკულებო-
დესთ ჰყოთ იგი; ჩვენ უკვე სწინადისა ამის სოფლისა
დიდებამან ვერ განკვაყნოს სიუვარულსა მას ქრისტესა;
არცა ჭირმან, არცა ცუცხლმან, და არცა სიკვდილმან, და
არცა დიდებამან.“ მასინ ბრძანა მთავარმან კრებულთა მათ
მიუვანებად ტაძარსა მას შინა ღვთის მშობელისასა და შე-
რადი მათი, მიურადი შემათა და დაწვადი მით. მსმენელთა
უწყალოთა მათ მხედართა მიითრივენეს კრულნი ესე უო-
კელნი და შეჴყარნეს წმინდასა ტაძარსა შინა ღვთისასა,
ხოლო მრავალნი კრებულთაგანი შიშისათვის სიკვდილისა,
მიქცეულ იქმნენ და დაშინენ თავისუფლად მთავრისათანა,
და მასინ ეტყუადეს სსკანი იგი: ვა საწყალობელნი! მტი-

რესა ცხოვრებისათვის რად დაკლებულ ქვეყნით თავნი
 თვისნი ქარწილისაგან სიძისა უკვდავისა, და შესრულნი
 ეგვლესიად აღაკვლენდეს ღოცვასა ღვთისადმი, და ერთი
 მეორესა განამხრობდეს: მაშინ უღმრთოთა მათ მოსეს
 შემანი და შეჴურიდეს გარებთა და იფანჯრებთაგან და და-
 ზვინეს ძლიერად და ძალღად და მეორე დასხმულ ქვეს
 ნახეთი და შეუდგეს ცუხელი, და აღი იგი ცეცხლისა აღვი-
 დოდა გუმბათით და ესენი აქებდეს უფალსა, ვითარცა
 სამნი ყრმანი სასმილსა და ესრედ შევედრეს სულნი
 თვისნი უფალსა და დაიპკვიდრეს სასუფიველი ცათა; შემ-
 დგომად ახსრებისა ქართლისა უკუნ იქცა ღანგთემურ და
 კვალად მოვიდა ქართლად ექვს გზის შემმუსრველი, რომ-
 ელმანცა აღიღო ბირთვისისა ცისეცა შეწვენითა ხელოვ-
 ნისა ფრანგისა ვისგანმე, რომელმანცა ქმნა კიბეები თოკ-
 თაგან, და ლუსმანთა დამსჭვადვით აღვიდა კლდესა მას
 ზედა და აღიყვანა მხედრობანი და დაესსა ზედა მუნ მყოფთა
 ერთა, გარნა ბართიანთა განხმაგრეს ცისე მუნ ნარიყალად
 წოდებული და განერხეს მრავალნი ხელოთაგან უხველო-
 სათა:

ესეცა არს მოხსენებულ, რომელ მას ჟამსა მინა და-
 დისტანელნი იყვნენ, ვითარცა ხეკსურნი და ფშავნი. და
 შესრულმან მუნ ღანგ თემურ წარმოუხვნა წყრილნი და
 მისცნა მილეები და სიმდიდრე ფრიადი და მიიღეს ცოდვი-
 თა ჩვენთა მახმადიანობა: ესევე სახითა ჩერქეზნიცა მი-
 ტოვა თვისად:

ბიუსტორიკი და მოგზაურნი კაცნი იტყვიან და
მსმენიეს მე თვით, რომელ ლანგოუმერძან რაიცა სამღიო
ანუ სხვანი წერილნი წარიღო საქართველოდამ თურქის
ტანსა შინა, გააკეთესინა ქვითვირისა დიდი სახლი და
რკინისა ფანჯარანი და კარნი შესსნა და მას შინა დასდო
ყოველივე წერილნი და წიგნი, და დასდო წყევია, რომელ
არავინ განიღოს მუხიღეს იგი წერილნი, და არს აწცა
ისევ კერეთ დაგროვალელ:

წამება წმიდათა ათთა გვრთა მოწამეთა

ბჟილისა შინა ვნებულთათვის.

ჯალალედინი სულტანი ზვარასნისა და ზედ წოდებოთ ზვარასშიად, მეფე უოკლისა სპარსეთისა და მხერობელა ზვარასნისა ვიდრე ანდოეთამდე და სხვათა ადგილთა მთელთა, ესე ძლეული იქმნა ბრძოლასა შინა დიდისა თათარისაგან ჩინელთა. რომელსა წოდებულ ქოფდენ ძეგლად დიდ სკვითად, რომელიცა იყო ამა ერთა წინამძღოელი ჩინგიზი ნათესავით ჩინელი, თოხთა მიშხან, მამად-შაჰ, ანუ ჩინგიზ ყაენად წოდებული, რომელიცა მიემსგავსა მსედართ მძევანელობასა შინა ჩინებულთა მათ გვამთა, ესე იგი ნინოსის სირიის მეფესა და უფროს ცოლსა მისსა სემირამიდას, ირაკლის, დინვისის, კვიროსს და სხვათა ჩინებულთა კაცთა. ამან დაიმორჩილა მეფობისა თვისისა ქვეშე ინდნი და სპარსნი, სირნი, ხალდეკლნი, მიდნი, სომეხნი, ქართველნი და სამრავლე მცირისა სკვითისა, რომელნიცა აეკნენ შავისა ზღვის ჰორსა და

დონისა მცხოვრებნი, და სარმაციონნი, რომელ არს ყირიმი და რუსნი .

ოდეს ბრძოლა ჰყო ჯაღალდის სულტანმან სპარს-
თა მეფემან ჩინგიზისა ამისად, ვერ უძლო წინა აღდგო-
მად ჩინგიზასა, და ძლეული ჯედა წუელითურთ და ური-
ცხვითა მსედრობითა, შემოვიდა სომხეთსა შინა
და აღაოსრა ყოველი ძვედრობაი სომხეთისა და
ილაჟიეს მსედრობათა მისთა ფრიად; რათა ამით განი-
ერთგულდოს საღსი თვისი. მაშინ მეფემან საქართველოსა
და აფხაზეთისამან რუსუდან ზირველმან წარგზავნა ჰყო
სპისა თვისისა წინააღმდეგომად ჯაღალდისისა, მით რომ-
მელ რომელნიმე საწილნი სომხეთისანი მივლობასა ჭკეშე
შეიწყებოდეს ქართველთასა; ამან რუსუდან მთავარ და
მსუდარმღვან ჰყო: იოანე მსარგომელი, კაცი სმა განსძენილი
გამოცდილებათა შინა მსედრობითა; სოლო მოსრული
სპაი ქართველთა დვინს, რომელსამე სოთველსა, ანუ მტერესა
ქაღაქსა სომხეთსა, რომელთაცა ბრძვეს სპარსთა, სადა
იგი იღიდნეს ბრძოლასა მას შინა, შაღვა და იოანე მთა-
ვარნი სარციელად მძანი ერთმანერთისანი ნათესავით თა-
რელნი და აღვილით . მუნათვე, კაცნი მხენი და ყოვლად
ჩინებულნი ბრძოლასა შინა. სოლო სეთქებას, ანუ კვეთე-
ბასა მას შინა შეზღურობილ იქმნა შაღვა სპარსთაგან, რა-
მეთუ ყოველნი საჭურველნი თვისნი ხეთქებასა სედა მტერ-
თასა დაეღწუნეს და ცხენიცა გამოუვლეს ჭკეშ მტერთა,
და ესრედ მთავარდა სელთა შინა მტერთასა ცოცხალი,
სოლო სხვანი ქართველნი განტოლვილ იქმნეს:

რამეთუ შაღვა სიყვარულით შეაწყინარა სპარსთა მე-
ფემან სიმხნისათვის მისისა, და ზატკის უყოფთა დღიანი

დღე, და ნიჭით მიერ განხმდიდრებდა, ერთ წელ თვისთანა
 მოკლეთა ყოვლითა თავისუფლებითა და სიყვარულითა, და
 მერე აწვია ჭალაღდინ შალვაი, დატკეპებდ ქრისტიანეთა
 სარწმუნოებისა და უარყოფად ღმერთსა; გარნა შალვა
 ყოვლითურთ სიტყვისა მის მეფისათა გარე მიიჭტია და
 აღიარა ვადნიერად ქრისტე (შემდგომად ვიტყვი საკუთრად
 წამებასა მისსა).

შალვა ჰეროპალი წარადგინეს წინაჲ ჭალაღდინისა,
 რომელიცა იტყვის სასტყვენელთა (ესე იგი ხასხეკანელთა),
 რომლისა სიმსხისა, ასოკებისა და სიჭკელის მოხსენებო-
 თა უწყებულ ჰყვის ჭალაღდინ, ვინაიცა მეფემან შეიწუნა-
 რა შალვაი ნატვიით, და აღრებაგანს შინა მიანიჭა ქალაქ
 ნი მამულად, და მთავართა თვისთა თანა ნატვიცხდა.

შემდგომად წელიწადისა ერთისა მიწოდებულ იქმნა
 ჭალაღდინ სულტანისაგან, რომელმანცა სიყვარულიანის
 სასიით მოიკითხა, აღუთქმიდა დიდთა სიმდიდრეთა, ესე იგი
 თქროთა, სპეკალთა, კვინცლთა, დიდთა მამულთა და საზ-
 დოთა უკეთუ დატკეპებს ქსულსა ქრისტიანეთასა და შე-
 უდგების მოძღვრებასა მასმადისასა, ყოვლითურთ ჰყოფს
 მას ვაჟოთიღეებით, რომელიცა ფიცითა აღუთქმიდა. გარნა
 მსედარმან ქრისტესმან ყოვლით უარყო წინადადებაი მე-
 ფისა და რქვა:

„გი მეფეო! უკეთუ გსურის მსახურებაი ჩემი სამ-
 ხედროთა საქმეთა შინა, ასუ სსვებ, ნუ მარჯვე მე დატ-
 ვებად ქსულისა, მე უკვე ჭემმარიტით გუღითა გმსახუ-
 რო თქვენ, ვითარცა მოციქული ჩვენი ევანგელისა, ნუ სო-

F 29-760
3

ლო სახიერთა, ანამედ უასურთადა მსახურებად; მე გმსახურო ჭეშმარიტებით და ანდა მოსურნე ვარ სიმდიდრეთა და მამულთა; მე ვბა ვიჭმეები მდიდრისა საზრდელისა და მცირედისა შესამოსლისა. ხოლო სხვებრ ნურად დაჰურები, უფალო ჩემო, რომელ ვერანამს განმაყენოს საუკარულისა ქრისტესსა.“

თუმცა განრისხდა უღმერთი ჯალაღდის, განა ჰიარვიდა მრისხნებას თვისსა სიტყვის-გებასა ზედა წმინდისასა, და კვალად განუძეორა ბრძანებაი თვისი და ღიქნითა მრავლითა ეუხებოდა, დიდ დიდთა წყალობათა, და ესრეთვე ტანჯვათადა უჭადებდა; ხოლო შალვა ვითარდა კლდე უშიშრად სდგა წინაჲ მძლავრისა, და ანდალა თუ ისმინა სიტყვანი მისნი, და ანდა შიშნეულ იქმნა ბრძანებასა და ქადებასა ზედა ტანჯვისასა.

განარისხნა უკვე მძლავრი კანდიერებაჲს ქრისტეს მხედრისამან და განაკვირვანდა, და სირცხვილადანდა მიითვალვა თვისად ურჩებაი შალვასი, და ბრძანა განშიშვლებად მისა და გვემად უწყალოდ, რომელიცა მსწრთულ აღასრულეს მტარვალთა მათ, ვემადეს უწყალოდ სრულიად მიშველსა სხუელსა ზედან წმიდისასა, ხოლო წმიდა იგი სიხარულითა გულისათა აქებდა ღმერთსა და მადლობასა შესწირვიდა მასა.

ისილეს რა უღკოთგანმან სიმტკიცეი შალვასი, ბრძანა საპურობილესა შეუენებაი მისი და მუნ ტანჯვად სხვა-დასხვა სახითა ტანჯვისათა, რომელიცა დღე უოკელ იტანჯებოდა სხვითა და სხვითა; ხოლო წმინდა იგი დღე უო-

ვეს იყო ლოცვასა და მარხვასა შინა, და ესრედ რაოდენისაჲ დღისა შემდგომად სრულ ჰყო მარტვილობისა თვისასა სრბანი და სული თვისა შეკედრა სელთა შინა ღვთისათა პირად-პირადისა ტანჯულობისა გამო, რომელიცა აღიდა ღმერთმან წმინდათა თვისი ზეციურისა დიდებითა, და სადაცა იღუმელ დაფუქს იგი თათართა დაადგნა მუნ სკეტი ნათლისა, და ესრედ მოწმუნეთა ერთგან ითაყვანისცემა.

მოგვითხრობენ ისტორიასა შინა კეთილ-მსახურისა თკათ მწერობელისა თამარ მეფისათა, რომელს ბრძოლასა შინა ნოქარდინ სულტანისა მიმართ ძლევა შემოსილისა სპისა თამარისათა, წინა მბრძოლ განიჩინა მანდატურ უხუცესი შალვაჲ ძმისა თვისასა იოანესთანა, უპირატესისა მხედართ მთავარისა ზაქარაასთანა მხარგრძელისა, რომელსა ცა შინა ბრძოლასა შალვაჲ ძმითურთ თვისით დიდებულ იქმნეს, და რომლისა გამო შალვაჲ ნიჭებულ იქმნა ღიდლოთა მთავრად მხედრობისა დადგინებითა და ზავრაუისა მიბოძებითა. ესე შალვა იყო მკვიდრი ახალციხელა თავადი ძირითვე ქართლოსიანთა ძირთაგან, და წარჩინებული რუსუდან მეფისათანაცა და პატრიკ-ცემული.

ოღესცა მოიწვალა ჯალალდინ აღსპობისაგან ყოველისა მკვიდრობისაგან სომეხთას შინაისა, შემოვიდა ქართლად, რომლისათვის რუსუდან მეფემან ჰსაჯა უმჯობესად თავის თვისისა წარსვლია ღიხთ-იმერად, და აქ მცველად ციხეთა და ქალაქთა ტფილისსა შინა ნისანსა დაუტყვნა მთავარნი მხედრობათანი კაცნი გამოცდილნი, ძმანი ხორციელად ზედ წოდებულნი: მქმანი და ბოცო, ნათესავით

ბოცოს ქუჩი; ხოლო სპარსთა მსწრაფელ ქრებით მოხსრულ-
 თა ციფილისად გარე მოდგომილ ქუჩეს ქალაქი, რომელ-
 ღაჯა შინაგნით ქრისოდეს ასოვნად ქართუელნი მცველნი
 ქალაქსანი.

იყვნეს უკვე ქალაქსა შინა ციფილისს კანნი მკვიდრნი,
 ნათესავით სპარსნი, ხუ უკვე ჩემებით ქრისტიანე ქმნიდნი,
 რომელთაღა ღამეს ერთსა მას მომუერაგუელთა შინა გან-
 ცემისათა, წარგზავნეს კანნი სპარსთა მეფისა მიმართ იდუ-
 ძალ და აღუთქვეს მიტემაი ქალაქისა. მაშინ სპარსნი, მი-
 სრულნი უგრძობულად მცველთა ქალაქისათა, ბჭედმდე ქა-
 ლაქისა, რომელსა უწოდებდენ განძისკარად, რამეთუ ესრედ
 იბირნეს უღმერთთა მათ შინა გამცემელთა, განუხვინეს
 კარნი შინაგნით, და შორის ქალაქისა შემოიყვანეს მტერ-
 ნი. ანაზდისა ამის ქალაქსა შინა მტერთა შემოსრულისა
 მემონ და ბოცო მირობოდეს წინა აღდგომად მტერთად,
 რომელნიცა იხილნა რა შინა გამცემელმან ვინმემ სპარსისან
 უნაბელანოდ, ესცა მემონს თავსა ზედა აფთი და განუზო-
 თავი, და მატეოსნითა მით სიკვდილითა ქვე დაეცა. არა
 მცირეღნი იყვნეს უღმერთნი იგი სპარსნი, მკვიდრნი ციფი-
 ლისსა შინა, რომელთაღა თანა მოქალაქეთა თვისთა ზედა
 აღიმხედრნეს და კართა ქალაქისათა განხმეულთა და მტერ-
 თა შემოიყვანებთა შორის, მტერთა თანა ტყუანად და
 სვრად წყევს უწყალოდ მოქალაქეთა, რომლისათვის მსე-
 ღარნი, მცველნი ქალაქისანი ცისედ ნისანისა ივლტოდეს
 და რაოდენ შესაძლო იყო მათდა განამატეს ნისანი.

მაშინ შემოსრულნი შინაგან სპარსნი და შინა გან-
 მცემელნი იგი უკეთურნი უწყალოდ სრუიადიან ბერთა, მო-

სუკთა, ჭაბუკთა, ყაჩაღთა და ჩხვილთა, მამრთა და მდედრ-
თა განურჩევლად და ილაფებდენ და რომელთაჲ ტყვედ
ჭყოფდენ, და რომელთაჲ ცხენთა მიერ უაბანთა და ფო-
ლოცთა შინა დაითრგუნვოდეს, რომელსა შინა ისმოდა
გოდებისა და ტირილისა ხმაი. ესე სასედევე სამღვდელო-
თა დასთა უბანკობოზებითურთ მოსწვიდენ და ეკკლესია-
თა ძრცვიდენ, და სწკავდენ და აქცევდენ, ქალწულთა ხაწნიდ-
ნენ და დედათა შეკისებულ ჭყოფდენ.

მსმენელმან ქვათაის შინა მკდომარემან შეფემან რუ-
სუდან, რომელიცა ცოდვითა განიპატიოჲს ღვთისაგან მო-
ნაწისია მასი, რომეთუ რაი-კეცა ჭეო მან მძისწულსა მისსა
ზედა დავითს, უუე მოიზლო მან თვის ზედა ღვთისაგან
მოსაგებელი ესე კვალად შეუდგინა აწწისა თვისსა სჯაი
უცნუესი და მოსწყრა ბოცოას-მესა ბოცოასსა, რათა და-
უტეოს ნისანი და მისცილდეს ბრძოლისა მისგან, რომე-
ლიცა აქენდა ციხეი დაცულ და განმაგრებელი, გარნა არა
ისმანა ბოცომ და ესმოდა წინააღმდეგთა მტერთა; კვ-
ლად განუძეორა რუსუდან და უბრძანა დატყუებად ციხე
იგი; უკანასკნელ ბრძანებისაებრ შეფისა არა მხოლოდ ციხე-
ბისა მოსცილდა ბოცო ნასანს უოფასაგან და წარვიდა
მეფისა თვისისათანა. და ამ ციხისა დატყუებისა მიზეზსა
მომზრახობენ, რომლითაც ვითამც მაშინდელნი მთავარნი
რომელნიმე მოსყიდულ იქმნეს ჯალაღისაგან და რჩე-
ვითა მათითა რუსუდან ინება დატყუება ციხისა; ხოლო
სხვანი იტყვიან, რომელ თვითცა რუსუდან იქმნა მისყი-
დულ, ვინაიდგან იყო გონებითა სუსტ და დაუდგრომელი,
გარნა მაშინდელნი მოხელენი და მთავარნი უმეტეს საეშმა-
კოსა საქმისადმი უფროს მიდრეკილ იყვნენ, ვიდრელა კე-

თადისად: მცხოველმან ჯალაღდინ ბოცოსაგან ნისანიის და ტუკუბისა და წარსვლისა სელთ იგლო, ნისანიცა და ამას შეჯაგრა მოაწია იგი, რაიცა ტიფლისსა ზედა. ესრეთვე უკვლად ბოროტმან მან ჯალაღდინ მოაქცივა დედა ეპქლეუსია სიონისა გუმბათი და ზედას ნაცვლად მისა დაადგა მინარაი თვისი, ხოლო სსვასი ეპქლეუსიანი დაარღვიო ვადრე საიუქვლადმდე.

მერმე განიზრახს ბოროტმან ჯალაღდინ რათა ტუკუბათა მათ ქრისტიანეთა დაატოკუბინოს სჯუელი ქრისტიანეთა და ქუოს ივინი მსმადიან, რომელისათვის ბრძანა სიონისა ეპქლეუსიადგან გამოღებულთა სატუბთა უფლისა ჩვენსა იესო ქრისტესი, წმიდისა ღვთისმშობელისა და სსვასთა წმინდათა ხატუბთა მოაქენად სადისა მოყვანებად მუნ ტუკუბი ქრისტიანები და იძულებულ ყოფად მათ დატოვად სჯულისა, ნურწყვად წმიდათა სატოს და თვისთა დათრეკისად. არა მცირედი იყო მამის სიმრავლე ტუკუბათა, რამეთუ ქალაქი ესე ჩვენი სამკერძობითა მდებარეობითა იყო მდგომარე და თვითონსა კერძოსა შინა მრავალ ათასეულნი მკვიდრ იყვნეს მოქალაქენი, რამეთუ ნისანს, და ტიფლისს და ელისს კერძოთა ერთისა ქალაქისათა განთენილ იყვნეს და არცა ერთი ვინ მწკალებულთაგანი მკვიდრობდეს დროსა მას ვიდრე ამდ მოახრებადმდე ქალაქისა: ეც სახედ მრავალნი გარეშო სოიულთაგანნი ტიფლისის მიდამოისანი ბოლოობდეს დროსა მას ქალაქსა შინა სამეუფოსა, შემოკვდრებულნი თავთა თვისთანი. რათა ქალაქსა შინა, ვითარცა უმტკიცესსა შინა ცხესა განარაინეს თავნი თვისნი მომავალისა მისგან განსაცდელისა.

დასრულეს ბრძინებულნი უდმრთოსა მეფისა და წარ-

მოუდგინეს მსედართა სიმრავლეი ურიცხვი ტყვებთა და ეტყოდეს მათ: „ბრძანებს მეუე ჩვენი, რათა თქვენ ყოველთა უარ ჭყოთ ქრისტიე თქვენი და დაუტოოთ სჯული მისი და სატნი ესე მდებარენი სიდას ამას ზედა ნერწყვითა და დათრგუნვითა უნატოე ჭყენეთ. სოლო თუ სადამე ისმენთ დამორჩილებით ბრძანებას ამას; მიიღოთ ყოველთა მეუისაგან თავისუფლება ტყვეობითი და ნიჭიცა, სოლო თუ სადამე ურს ექმნეთ, აჲ მასვილნი სელთა შინა ლაშქართა ჩვენთასა, თვინიერ ყოვლისა იტვისა ყოველნი ურჩნი მეუისასნი წამდებებისათვის თქვენისა უთუოდ იქმნეთ.

მსმენელნი უბეე უბადრუკებასა შინა მყოფნი ტყვენი შეძინებულ იქნეს, მრავალნი მათგანნი ზარისაგან წინაშე თვალთა მათთა მდგომარისა მის სიკვდილისა და მოწილდ ექმნეს ბრძანებასა მას უღმერთოსას, და დაავლდეს გვირგვინისაგან მოწამეობისა; სოლო სხვანი უმრავლესნი სისრულითა გულითა აქებდეს უებასა, და მწკველთა მათ მიუგეს: „ჩვენ მადლითა ღვთისათა ყოველნი ქრისტიანენი ვართ, ერთისა მიერ ქრისტეს, მისა ღვთისა ღებრიანისა სისხლითა მისითა მოხეიდულ და მოსავნი მთამომავლობით ერთისა ცხოველს მყოფელისა სამებისა ღვთისა, და შობილნი ამა სარწმუნოებასა შინა, და ამა ქალაქსა წმინდასავე აღმომობილნი წმიდა ემბასსა შინა, და ვითარ მადგვიმს ჩვენ სრწამილისა დიდებისათვის უხრწკლისა დიდებისა დატყვევებ; ჩვენ მზა ვართ სისხლთა დათსკვად და მით მოღებად დაუჭრობელისა გვირგვინისა.

და მერე იწყეს დალაღებად სიმრავლემან მან წმინდათამან: „უთუალო იესო ქრისტიე, მეო და სიტყვაო ღვთი-

1011
288

12-426

საო, შეგვიწყალენ ჩვენ და შეგვეწონინ და წარმართუ სრბაი ესე ჩვენი ხელთა შინა შენთა. ხალა რომელნიმე მათგანი დაღადებდენ. ამინ.

მაშინ იხილეს რა უღმრთოთა სიმტკიცე წმიდათა ათთა ბეკრთა მოწამეთა. ცხად უყუეს ყოველივე მღვანის მას ბარბაროსსა ჯალადდინს. რომელმანცა ბრძანა სრულად მასვილითა მოსკოვი მათი, რომელთაცა შედა დაესსნეს ლაშკარნი და რომელნიმე თავწარგვეთით, და რომელნიმე განგმერთი, და რომელნიმე სსეულთა შედა სრმლითა ცუბით ესრედ მოსწყვიდნეს წმიდანნი იგი, რომელთა შორის იყვნენ მღვდელ-მთავარნიცა, და სამღვდელონიცა, რომელთაცა ემისკოროზთა დაეტყუებინათ ადგილნი თვისნი და მუუდროებით სცხოვრობდნენ, ქალაქისა მის მონასტერსა შინა. ესე ყოველნი იწამეს სასკლისათვის ქრისტესისა, ხალა. ამა ათთა ბეკრთ მოწამეთა შორის სსვისა საწმუნოებისა, ანუ სომქითა, და ანუ სსვათა არვის ყოფილ არს, ვარდა ქართველთა კიდე, ვინაიდგან მას დროსა შინა სომქითა სათესჯნი არეინ მკვიდრობდნენ ქალაქსა მას შინა: ხალა ღმერთმან ადიდნა წმიდანნი ესე დიდებითა შეციურათა, და სათლითა აღივსო ადგილი იგი სადაც მოაბრნეს წმიდანნი ესე, რომელნიცა მეოხ არიან ჩვენ ყოველთათვის.

Имб. 15943

შელიქიქელის ხელთა.

Дозвол. ценз. Тиф., 13 Авг.: 1882 г.

11801
1893

218/700 5-

8

Handwritten signature and stamp of the National Library of Georgia

